

Dubrowska, Małgorzata

Gabinet Medali i Numizmatów w nowym miejscu i aranżacji

Almanach Muzealny 6, 352-355

2010

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Oddźwięk, z jakim spotkał się projekt, przerósł oczekiwania jego twórców, zrealizowano na ten temat kilka programów telewizyjnych. Polskie Radio przygotowało w listopadzie 2007 r. reportaż radiowy pt. *Krótkie dzieciństwo*, którego prapremiera odbyła się w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy w obecności zarówno dawnych dzieci wypędzonych z Warszawy, jak i ich dzieci i wnuków.

Dzięki stronie internetowej i wystawie nastąpiły spotkania po latach osób, które los zetknął jako dzieci i teraz na nowo się odnalazły. Informacji o losach nieżyjących już rodziców i dziadków szukali też synowie, córki i wnuki. Kilka takich wzruszających spotkań miało miejsce przy okazji wernisażu wystawy, panelu naukowego czy prapremiery reportażu radiowego.

Zgłaszają się do nas nie tylko inne muzea i galerie, które są zainteresowane pokazaniem wystawy, ale również instytucje zajmujące się problematyką związaną z II wojną światową, które chciałyby, wzorując się na naszym projekcie, realizować podobne, oparte na relacjach dzieci. Wpisy do książki pamiątkowej wystawy świadczą o bardzo silnym oddźwięku wśród zagranicznych gości zwiedzających wystawę.

W 2008 r. wystawa została zaprezentowana w Muzeum – Miejscu Pamięci w Bergen-Belsen w Niemczech. W 2009 r. zobaczyli ją mieszkańcy Katowic i Opola jesienią zawitała do kolejnego muzeum na terenie Niemiec – do Neuengamme.

Okazało się, że pokazanie tematyki związanej z obozami i deportacjami oczami dzieci pozwala spojrzeć na historię jako na zbiór prywatnych życiorysów indywidualnych jednostek. Mamy nadzieję, że pozwala też lepiej zrozumieć siebie nawzajem, co dotyczy przede wszystkim Polaków i Niemców, ale również innych narodów europejskich, w sercach i umysłach których ciągle tkwi wojenna zadra.

Izabella Maliszewska

GABINET MEDALI I NUMIZMATÓW W NOWYM MIEJSCU I ARANŻACJI

Wobec zniszczenia podczas II wojny światowej zbiorów Muzeum Dawnej Warszawy, organizatorzy reaktywowanej w 1947 r. instytucji - teraz pod nazwą Muzeum Historycznego m.st. Warszawy - stanęli przed koniecznością odbudowy kolekcji muzealnej, w tym także medalierskiej i numizmatycznej. Stałe pozyskiwanie w drodze darowizn i zakupów medali, medalionów i plaket, monet, banknotów, odznak i żetonów (niekiedy nawet całych kolekcji), stworzyło po latach możliwość powołania do życia wydzielonego z całości zbiorów Gabinetu Medali i Numizmatów.

1. Fragment nowego wnętrza Gabinetu

W dniu 21 lutego 2008 r., w jednej z komnat kamienicy „Pod Murzynkiem” należącej do kompleksu muzealnego, miało miejsce uroczyste otwarcie Gabinetu. Jego wnętrzu nadano charakter zbliżony do prywatnych gabinetów numizmatycznych, gdzie obok gablot i szuflad ekspozycyjnych można było korzystać z biblioteki gromadzącej fachową literaturę, a sam właściciel chętnie oprowadzał po zbiorach i, sięgając pamięcią do proveniencji obiektów, prezentował jednocześnie tematy związane ze zgromadzonymi przez siebie obiektami.

W nowo otwartym Gabinetecie Medali i Numizmatów Muzeum Historycznego udało się stworzyć przyjazną dla kolekcjonerów atmosferę. Odpowiednio rozplanowane meble, pozwoliły dość dużą przestrzeń sali podzielić na: pracownię naukową z licznymi kartotekami obiektów i biblioteką oraz część ekspozycyjną i recepcyjną (il. 1). W gablotach i szufladach numizmatycznych można oglądać część zbiorów, głównie z zakresu medalierstwa i falerystyki. Obiekty te zachowują, przy podziale tematycznym, ciągłość historyczną: od XVII-wiecznych medali królewskich do medali współczesnych.

2. Karta tytułowa informatora o zbiorach Gabinetu

Część gablot przeznaczono na prezentację oddzielnych, zamkniętych zespołów nabytych do zbiorów w latach 1964-1982. I tak, możemy się zapoznać z fragmentem kolekcji Ludwika Gocla (1889-1966), historyka, zbieracza pamiątek z okresu powstania listopadowego i Wielkiej Emigracji. Niezwykle okazałe prezentuje się zbiór pamiątek po rodzinie Kronenbergów stanowiący dokumentację ich dokonań na polu bankowości, przemysłu, handlu i filantropii w Królestwie Polskim przełomu XIX i XX w. W odmienną tematykę wprowadza zainteresowanych kolekcja Krzysztofa Klingera (1924-1982), dziennikarza i tłumacza. Jego zespół drobnych, lecz jakże ciekawych pamiątek z okresu I wojny światowej (obejmujący odznaki, plakietki, znaczki, medale) daje swoiste świadectwo wydarzeń wojennych w Warszawie lat 1914-1918.

Wypożyczenie Gabinetu wzbogacają licznie rozmieszczone na ścianach, przy właściwym wykorzystaniu architektury wnętrza czyli ostrołukowego sklepienia, XIX i XX-wieczne medaliony i plakiety. Prezentacja tego zespołu daje wyobrażenie o zasobach kolekcji liczącej ok. 180 obiektów. Zasadniczym jej walorem jest reprezentatywność w przedstawieniu twórczości wybitnych polskich rzeźbiarzy i medalierów, a zwłaszcza w ukazaniu różnych prądów artystycznych, jakim ulegał portret w sztuce medalierskiej tego czasu.

Wraz z otwarciem Gabinetu Medalii i Numizmatów ukazał się informator o jego zbiorach *Gabinet Medalii i Numizmatów Muzeum Historycznego Miasta Stołecznego Warszawy*, w opracowaniu Małgorzaty Dubrowskiej, omawiający kolekcje i różne zespoły obiektów, oraz zawierający wykaz publikacji i wystaw przygotowanych przez pracowników Gabinetu w ciągu kilkunastu lat (il. 2).

Wszystkie publikacje wraz z informatorem o zbiorach Gabinetu są do nabycia w kiosku muzealnym przy Rynku Starego Miasta 28.

Gabinet Medalii i Numizmatów ma charakter ekspozycji studyjnej i jest udostępniany osobom zainteresowanym po uprzednim kontakcie telefonicznym (022 531 38 30).

Małgorzata Dubrowska

SESJA „FARMACEUCI DLA WARSZAWY”

10 kwietnia 2008 r. w Muzeum Farmacji im. mgr Antoniny Leśniewskiej odbyła się sesja naukowa pt. „Farmaceuci dla Warszawy”. Program obejmował wystąpienia: Andrzeja Sołtana pt. „Udział aptekarzy w życiu dawnej Warszawy”, Janusza Sujeckiego pt. „Wkład Juliana Różyckiego w rozwój Pragi”, Kazimierza Radeckiego pt. „Maurycy Spokorny – przedsiębiorca, manager i budowniczy” oraz Wojciecha Giermaziaka pt. „Prezydent Leopold Skulski – patriota, społecznik, farmaceuta” (z powodu nieobecności prelegenta referat odczytała Anita Chodkowska). Sesję prowadziła doc. dr hab. Iwona Arabas. Wśród słuchaczy znalazły się osoby zajmujące się historią Warszawy, a także przedstawiciele środowiska farmaceutycznego i historycy farmacji. Przedstawione referaty potwierdziły tezę zawartą w temacie sesji: farmaceuci, jako wykształcona i zamożna grupa mieszkańców Warszawy, zaangażowana w jej rozwój, w znacznym stopniu przyczynili się do rozkwitu miasta. Działalność farmaceutów przedstawiona podczas spotkania jest nie do przecenienia z perspektywy współczesności. Inicjowali oni działania mające na celu szeroko pojęty rozwój, bez ich zaangażowania historia miasta byłaby o wiele